

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку банківської системи України одним із пріоритетних завдань є забезпечення стабільного функціонування та розвитку комерційних банків і банківської системи в цілому. Забезпечення фінансової стабільності банку – необхідна передумова ефективного управління економікою.

Питання конкурентоспроможності завжди першочергово стояли перед банківськими установами, так-як їм необхідно здійснювати залучення засобів по такій ціні, щоб і вкладники залишались задоволеними сумою приросту капіталу, і банк отримав планову маржу. Таким чином, питання співвідношення доходів по залученим і розміщеним ресурсам є головним для банківського управління.

Тенденції розвитку банківської діяльності в Україні у 2016-2017 рр. свідчать, що більшість платоспроможних банків зуміли адаптуватися до роботи в умовах фінансово-економічної кризи. Банківський сектор загалом забезпечував операційну прибутковість, найбільші банки здійснили за результатами стрес-тестування, проведеного Національним банком України, докапіталізацію, що забезпечило покриття понесених збитків, а недобросовісні та неплатоспроможні банки були виведені з ринку. За цей же період спостерігалось зростання депозитів компаній та населення.

Управління конкурентоспроможністю банківських організацій як процес – це цілеспрямована сукупність дій суб'єктів управління щодо забезпечення конкурентоспроможності банку у невизначеному середовищі шляхом розробки механізму управління нею з формуванням необхідного забезпечення.

Проведений аналіз діяльності банків засвідчив, що упродовж 2015-2018 рр. вітчизняна банківська система функціонувала у вкрай складних умовах. Накопичені зовнішні дисбаланси та погіршення ситуації на світових товарних ринках призвели до економічного спаду, спричинили суттєву девальвацію національної валюти та розвиток інфляції [6].

Станом на 01.01.2018 р. кількість діючих банківських установ становила 96, з них 38 – банки з іноземним капіталом (рис. 2) [4].

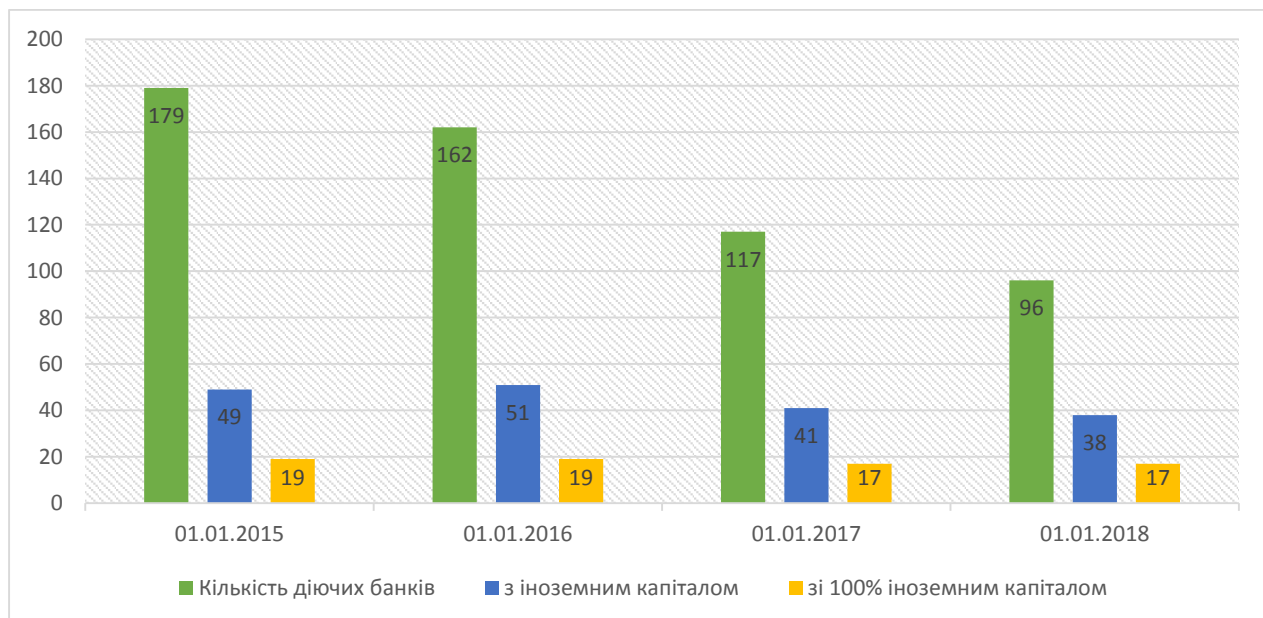


Рис.2. Динаміка кількості банків України за період 01.01.2015- 01.01.2018

Упродовж останніх років розпочався активний процес інтеграції банківської системи України у світову фінансову систему на основі її адаптації до міжнародних вимог функціонування та регулювання банківських систем. Тому в нинішніх умовах стратегічним завданням Національного банку України є розбудова стійкої, ефективної, конкурентоспроможної банківської системи, яка б сприяла довгостроковому економічному зростанню країни, її фінансовій безпеці [1]. Вирішення такого завдання може бути забезпечено шляхом

поєднання трьох взаємопов'язаних напрямів: забезпечення стійкості банківської системи, її прозорості та високого рівня конкурентоспроможності. Вирішення цих завдань вимагає комплексного підходу на основі розроблення певного стратегічного документу, який би передбачав розробку та реалізацію системи узгоджених заходів правового, економічного та організаційного характеру [2]. Таким документом сьогодні можна вважати розроблену НБУ Стратегію розвитку банківської системи до 2020 р., реалізація якої потребує застосування дієвих механізмів з метою відновлення її стійкості, підвищення ефективності діяльності банків та виконання ними важливої функції – забезпечення розвитку реального сектору національної економіки [3].

Рейтинг найнадійніших конкурентоспроможних банків України в 2018 році представлено в таблиці 1 [7].

Таблиця 1

Рейтинг 20 найбільших банків України

№	Назва банку	Усього активів на 01.01.2018, (тис. грн)	Усього активів на 01.01.2017, (тис. грн)	Приріст, %
1	ПриватБанк	259061473	220017621	▲ 17,74
2	Ощадбанк	234241045	210099278	▲ 11,49
3	Укрексімбанк	171011254	160303832	▲ 6,67
4	Райффайзен Аваль	72108061	55999735	▲ 28,76
5	Укргазбанк	69274260	53681058	▲ 29,04
6	Альфа-Банк	49530306	38953914	▲ 27,15
7	УкрСиббанк	46576672	45367425	▲ 2,66
8	ПУМБ	46532329	44552608	▲ 4,44
9	Сбербанк	42363126	48355811	▼ -12,39
10	Crédit Agricole	30946062	29895180	▲ 3,51
11	OTP Bank	29822400	24831464	▲ 20,09
12	Укрсоцбанк	29248959	41800097	▼ -30,02
13	Південний	25473240	20674605	▲ 23,21
14	Промінвестбанк	20091847	34323896	▼ -41,46
15	Сітібанк	19001051	19459670	▼ -2,35
16	ПроКредит	16880948	12117205	▲ 39,31
17	Кредобанк	14307668	11004498	▲ 30,01
18	Таскомбанк	13842576	8128414	▲ 70,29
19	ВТБ	11498904	20640072	▼ -44,28
20	ING	9971217	17358491	▼ -42,55
Загалом (в усіх банках України)		1336357747	1242851194	▲ 7,52

При складанні рейтингу найбільших українських банків враховувалася

здатність банку без затримки повернути депозити, якщо у нього з'являться фінансові проблеми або проблеми з погашення кредитів і зростанні заборгованості клієнтів, а також рівень підтримки акціонерів і держави [7].

За результатами аналізу сучасного стану банківського сектору країни можемо виокремити низку проблем розвитку та конкурентоспроможності українських банків, а саме: висока концентрація капіталу у групі найбільших банків; нераціональна територіальна структура; низький рівень капіталізації комерційних банків; низькі обсяги кредитування реального сектору економіки; проблема надійності і забезпеченості виданих кредитів; проблема гарантування вкладів населення та відновлення довіри до банків. Отже, вирішення означених проблем сприятиме в подальшому розширенню банківської системи та підвищенню конкурентоспроможності банків України.

Список використаних джерел:

1. Антонюк О.І. Особливості розвитку банківської системи України на сучасному етапі/ Вісник Університету банківської справи НБУ. 2013р. - №1 (16). Ст.145-148.
2. Буряк О.П. Сутність, елементи та ознаки банківської системи ринкової економіки / О. П. Буряк // Сталий розвиток економіки. - 2014. - № 3. - С. 242-248.
3. Волощук І.П. Управління конкурентоспроможністю банків в умовах трансформаційної економіки. – К., 2010. – 23-56 с
4. Звіт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=31669311>.
5. Крухмаль О.В. Конкурентоспроможність банку та банківського продукту: фактори впливу та оцінка / О.В. Крухмаль, О.А. Барановська // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.m.nauka.com.ua>
6. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=34798593>
7. Рейтинг банків. Фінансові показники Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://minfin.com.ua/banks/rating/>